

Оксана ДЗИНСЬКА,
заступниця директора з виховної роботи
Кам'янець-Подільського ліцею №13

Акценти в умовах сьогодення

Сьогодні українське суспільство, на жаль, опинилося в нових реаліях. Особливим викликом і частиною нашого повсякденного життя стала війна. Втрата відчуття безпеки, невизначеність, пізнання інформації, яка раніше не була актуальною (мінна безпека, адаптація організму до надзвичайної ситуації, коливання настрою та ще багато інших життєвих питань) – ось що приніс нам воєнний стан. Не зважаючи на це, усі навчальні заклади країни продовжують виконувати своє основне завдання: навчати, виховувати і оберігати майбутнє держави – наших дітей.

Гостро постає питання: як працювати зараз, як розставити акценти? Що сьогодні для дитини важливіше: навчання, виховання чи психічне здоров'я? Та як у цих умовах зробити дитину успішною і щасливою?

Нині особливої ваги набуває національно-патріотичне виховання молодого покоління, адже воно формує почуття любові та відданості Батьківщині, національну гордість, бажання служити своєму народові, розуміння та співпереживання його історії й культури, прагнення утвердження у світі як високорозвиненої, конкурентноздатної нації, суспільства і держави. Колектив нашого навчального закладу здійснює національно-патріотичне виховання за такими напрямками: громадянсько-патріотичне, духовно-моральне, військово-патріотичне, екологічне виховання.

Сьогоденний виховний процес здійснюється в реальному часі – у героїчний період сучасної історії України, яскравого сплеску патріотичної свідомості й масового героїзму українського народу, який відстоює не лише свою свободу й суверенітет у двобої з ворогом. Тому педагогам

необхідно здійснювати системні заходи, спрямовані на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді: формувати нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей; виховувати повагу до національних символів, любов до рідної мови; формувати у здобувачів освіти активну позицію до участі у громадсько-політичному житті країни; залучати молодь до природоохоронної діяльності; формувати готовність захищати суверенітет і територіальну цілісність України.

Процес патріотичного виховання повинен мати випереджувальний характер, відповідати віковим періодам розвитку дитини та особистісним характеристикам, ґрунтуватися на духовно-моральних засадах.

Педагоги ліцею здійснюють формування ціннісних національно-патріотичних орієнтирів та громадянської самосвідомості у дітей на прикладах героїчної боротьби українського народу за самовизначення, ідеали свободи, соборність і творення власної держави. З глибин історії нашого народу черпаємо приклади патріотизму кращих представників української нації: від періоду княжої доби, українських козаків та Українських січових стрільців і до учасників революційних подій в Україні у 2004, 2013-2014 роках, Героїв Небесної Сотні, учасників АТО та ООС та героїв, які боронять нашу державу під час повномасштабного вторгнення окупаційних російських військ на територію України шляхом проведення різноманітних виховних заходів: класних годин, бесід, ушанування меморіалів загиблим воїнам, створення «Книги пам'яті», щоденної загальнодержавної «Хвилини мовчання» тощо.

Особливу увагу приділяємо залученню молоді до участі у Всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»), яка зарекомендувала себе як найбільш вдала форма з національно-патріотичного виховання молоді. Педагоги закладу активно залучають школярів у позакласній та гуртковій роботі до пошукової діяльності та участі у різноматнітних експедиціях, конкурсах, змаганнях. Пошуковці закладу щорічно мають вагомі здобутки у Всеукраїнській експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна».

Прагнемо виховувати патріотів, національно свідомих громадян, які б щиро любили свою Батьківщину, шанобливо ставились до історії та духовної спадщини свого народу. Формуванню ціннісного ставлення учнів до суспільства і держави сприяють «круглі» столи («Україна – держава європейська»), уроки-реквієми («Розгойдані дзвони пам'яті», «Голодомор: голос крізь мовчання»), усні журнали («Державна символіка України», «Україна – наша доля»).

Вважаємо, що першочергове місце у патріотичному вихованні посідає виховання поваги до Конституції, держави, державних символів (Герба, Прапора, Гімну), державної мови. З початком російського вторгнення в навчальних закладах з'явилося багато дітей внутрішньо переміщених осіб. Важливо приділити цим дітям особливу педагогічну увагу, допомогти адаптуватись у новому колективі, привити любов і повагу до української мови – носія державності. Важливо не втратити цих дітей в розумінні виховання майбутніх свідомих громадян – патріотів Української держави. Адже саме через опанування мови формується національна і культурна ідентичність. Патріотизм несумісний із чужою мовою, тим більше мовою агресора-вбивці.

Одне з чільних місць належить вихованню любові і дбайливого ставлення до рідної землі – малої Батьківщини, її історії, поваги до народних традицій і звичаїв, обрядів, фольклору. Враховуючи екологічні проблеми сьогодення, виховуючи ціннісне ставлення до природи, формуючи екологічну культуру дітей, класні керівники та керівники гуртків проводять екологічні тренінги, акції; влаштовують участь школярів у природодослідницьких проєктах; організовують екскурсії до заповідників, природних комплексів тощо.

Ціннісне ставлення школярів до національної культури і мистецтва формуємо через знайомство із досягненнями вітчизняної культури (під час екскурсій у музеї, походів у театри, годин спілкування, літературно-мистецьких захо-

дів), організацію шкільних заходів естетичного спрямування. Дитина змалку повинна жити в оточенні прекрасного, що має яскравий національний колорит.

Чимало заходів організовуємо за допомогою технології колективних творчих справ та проєктних технологій. Важливою КТС у нашому ліцеї є «Шкільний благодійний ярмарок солодошів, виготовлених власноруч». Кошти, зібрані на ньому, передали на потреби ЗСУ. Теми проєктів беремо з реального життя – «Окопні свічки», «Обереги для захисників».

Взірцем командної, креативної роботи учасників освітнього процесу, які вміють критично мислити, комунікувати, є мобільними, стала волонтерська робота. Саме вона згуртувала колективи здобувачів освіти та сприяє формуванню комунікативної культури усіх членів шкільної громади, є важливим чинником у розвитку життєвих компетентностей та вихованню патріотичних почуттів в реаліях війни.

Розвиваємо учнівське самоврядування, яке є одним із важливих чинників створення виховного простору, що сприяє формуванню громадянської позиції молоді. Бо наш час потребує лідерів нової формації, людей компетентних, відповідальних, здатних мислити неординарно, генерувати нові ідеї та приймати нестандартні рішення.